

Yttrande

Datum: 2017-10-09

Diarienummer: 2016-02641

Vänersborg Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.vanersborg@dom.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R4

INKOM: 2017-10-09
MÅLNR: M 638-16
AKTBIL: 675

**Yttrande till mark- och miljödomstolen angående M 638-16,
ansökan om tillstånd till vattenverksamhet och miljöfarlig
verksamhet; Västlänken och Olskrokens planskildhet**

Miljö- och klimatnämnden (nämnden) har tagit del av Trafikverkets bemötande av inkomna synpunkter (aktbilaga 585) samt reviderade villkorsförslag den 2 oktober 2017. Med anledning av Trafikverkets inlagor vill nämnden ändra sina tidigare framställda yrkanden. Nedan framställs nämndens reviderade villkorsförslag.

Yrkanden

Buller och vibrationer

Villkor 5. Nämndens reviderade yrkande

Luftburet buller och stomljud från byggverksamheten under anläggningsskedet ska begränsas så att ljudnivån inomhus som **riktvärden** inte överstiger

- 45 dB(L_{Aeq}) i bostäder, arbetslokaler med tyst verksamhet samt vårdlokaler helgfri måndag - fredag kl. 07.00-19.00
- 40 dB(L_{Aeq}) i ~~skolor~~ **undervisningslokaler** helgfri måndag - fredag kl. 07.00-19.00
- 35 dB(L_{Aeq}) i bostäder och vårdlokaler helgfri måndag-fredag kl. 19.00-22.00
- 35 dB(L_{Aeq}) i bostäder och vårdlokaler lördag, söndag och helgdag kl. 07.00-19.00
- 30 dB(L_{Aeq}) i bostäder och vårdlokaler lördag, söndag och helgdag kl. 19.00-22.00
- 30 dB(L_{Aeq}) i bostäder och vårdlokaler alla dagar **nattetid** kl. 22.00-07.00.
- **45db (L_{AFmax}) i bostäder och vårdlokaler med verksamhet nattetid alla dagar kl. 22.00 – 07.00.**

Undantag från **riktvärdena** kan medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Arbeten som riskerar att medföra luftburet buller respektive stomljud som överskrider ovanstående riktvärden får endast utföras helgfri måndag – fredag kl. 07.00 – 19.00.

Vid undantag från **riktvärdena** gäller även följande:

Vid överskridande av bullernivåerna inomhus under fem dagar i följd eller mer än fem dagar under en tiodagarsperiod ska möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse, erbjudas. Erbjudandet ska skickas till berörda i god tid innan arbetet påbörjas dock senast **en vecka** innan arbetet påbörjas.

Trafikverket ska genomföra en fördjupad utredning över bästa möjliga teknik i syfte att bullerdämpa ljud som alstras ut i luften vid bullerkälla. Utredningen ska omfatta en översiktlig presentation över möjliga tekniska lösningar samt en uppskattad bedömning av förväntad effekt för respektive teknik tillsammans med en kostnadskalkyl. Utredningen ska lämnas till tillsynsmyndigheten **i god tid dock senast sex veckor innan bullrande arbeten påbörjas.**

Bedömning

Trafikverket har ingett en revidering av ansökan avseende villkor 5 och 6. Nämnden ser positivt på Trafikverkets frivilliga inskränkning av tidpunkter då arbete får utföras med risk för överskridande av riktvärden. Nämnden bedömer att Trafikverkets revidering innebär att riktvärden istället kan tillämpas för dagtidsarbeten (07.00 – 19.00).

Nämnden anser att Trafikverket behöver möjlighet att med kortare varsel kunna utföra oförutsedda bullrande moment. Det är dock viktigt att de boende har en rimlig tid att planera en flytt i det fall erbjudande om alternativ vistelseplats eller tillfälligt boende accepteras.

Nämnden vidhåller sitt yrkande om behovet av att utföra en fördjupad utredning enligt sista stycket i villkor 5, men det är dock inte nödvändigt att utredningen lämnas in en särskild tidpunkt efter att dom har meddelats. Det bedöms vara tillräckligt att utredningen inlämnas i god tid före bullrande arbeten påbörjas, men dock senast sex veckor innan för att villkoret ska ha tillräcklig precision.

Villkor 10. Nämndens reviderade yrkande

I tillämpliga delar ska aktuell svensk standard för sprängning, pålning och stötvåg tillämpas vid samtliga vibrationsalstrande arbeten.

Komfortstörande vibrationer från byggverksamheten under anläggningsskedet får som riktvärde inte överskrida 0,4 mm/s (rms) i bostäder under tidsperioden 19.00 – 07.00.

Undantag från riktvärdet kan medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Vid undantag från riktvärdet gäller även följande:

Vid överskridande av vibrationsnivån inomhus under fem dagar i följd eller mer än fem dagar under en tiodagarsperiod ska möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse, erbjudas. Erbjudandet ska skickas till berörda i god tid innan arbetet påbörjas dock senast en vecka innan arbetet påbörjas.

Bedömning

Nämnden anser att Trafikverket ska följa de projektspecifika vibrationsnivåer som har angetts i miljökonsekvensbeskrivningen till järnvägsplanen. På sida 215 anges att nivån 0,4 mm/s (rms) ska gälla under byggtiden för tidsperioden 19.00 – 07.00 som projektspecifikt krav.

Nämnden anser att undantag ska kunna medges för enstaka överskridande eller om det av andra skäl krävs mer långtgående undantag från riktvärdet. I det fall ett undantag medges bedömer dock nämnden att likalydande erbjudande om alternativa vistelseplatser eller tillfälligt boende ska gälla.

Utsläpp av vatten till recipient

Villkor 13. Nämndens reviderade yrkande

Dagvatten, inläckande vatten från schakter som inte används för infiltration samt eventuellt processvatten i jordschakter ska avledas till **recipient**. Vattnet ska genomgå avskiljning av partiklar och olja. Vid händelse av olycka ska det vara möjligt att stänga utflödet till Göta Älv. Utsläppt vatten får inte överskrida följande halter

- 5 mg olja per liter som ~~oljeindex~~ och månadsmedelvärde
- 75 mg suspenderade ämnen per liter som medelvärde per kalenderår.

Undantag från villkoret kan medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor vad gäller utsläpp av förorenat vatten inom ramen för kontrollprogrammet. ~~Funktionstest och utformning av avstängningsanordning ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan anläggningen tas i drift.~~

Trafikverket ska kontrollera kvaliteten av det vatten som släpps ut. Kontroll ska ske i punkt efter rening, dock innan utsläpp till recipient. Kontrollprogrammet ska ange detaljer för provtagning och inkludera provtagningsmetodik och provtagningsfrekvens samt val av analysparametrar.

Bedömning

Nämnden anser att det inte behöver specificeras att parametern ska anges som oljeindex samt justerar villkoret på så vis att utsläppen sker till recipient istället för Göta Älv.

Trafikverket har redogjort i aktbilaga 585 att redovisning av funktion och utformning kommer att innebära omfattande redovisningsarbete utan miljönytta. Nämnden accepterar verkets inställning och återtar tidigare yrkande i denna del. Trafikverket har angett att

---

tillsynsmyndigheten ska kunna föreskriva ytterligare villkor om hanteringen och att visst vatten ska få släppas om tillsynsmyndigheten meddelar detta. Nämnden anser att det kan finnas skäl att få medge undantag vid särskilda omständigheter och yrkar därför på en egen skrivning inom ramen för villkor 13.

Kontrollprogram

Villkor 21. Nämndens reviderade yrkande

~~Nämnden yrkar att domstolen ska fastställa ett villkor om att inlämna ett förslag till kontrollprogram för driftskedet av Västlänken. Förslaget till kontrollprogram ska vara tillsynsmyndigheten tillhanda senast tre månader innan anläggningen tas i drift.~~

Kontrollprogram ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan tillståndet tas i anspråk. Kontrollprogrammet ska tas fram och hållas uppdaterat i samråd med tillsynsmyndigheten.

Bedömning

Nämnden återtar yrkandet om att kontrollprogram ska godkännas av tillsynsmyndigheten och ska istället samrådas. Nuvarande villkorsyrkande ligger i linje med länsstyrelsen där överlappande tillsynsansvar sannolikt sker. Förslaget villkor ligger även närmare Trafikverkets senaste förslag.

Luftkvalitet

Nämndens yrkande på nytt villkor avseende utsläppsprestanda

Krav på utsläppsprestanda avseende arbetsmaskiner och lastbilar ska motsvara minst Euro VI för lastbilar och minst steg IIIB för arbetsmaskiner.

Undantag från villkoret kan medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Bedömning

Nämnden har tagit del av Trafikverkets slutredovisning av villkor 3. I redovisningen anges att Euro VI och steg IIIB kommer att användas under anläggandet. Redovisningen har skett inom ramen för tillåtighetsbeslutet, vilket Trafikverket angett inte vara en del av miljöprövningen. Nämnden anser därför att utsläppsprestandan ska villkoras i tillståndet, med möjlighet till undantag för att behålla flexibilitet om särskilda maskiner saknas med sådan prestanda.

Nämndens yrkande om nytt villkor med åtgärdsplan för känsliga verksamheter

Trafikverket ska i god tid redovisa en plan för vilka skyddsåtgärder som kan vidtas för de känsliga verksamheter enligt bilaga 1 (figur 5.1 i MKB) där miljö kvalitetsnormer för luft riskeras att överskridas på grund av anläggandet av Västlänken.

Planen ska uppdateras vid behov och i samråd med tillsynsmyndigheten.

Bedömning

Nämnden anser att Trafikverket behöver närmare utreda vilka åtgärder som kan vidtas i syfte att förhindra eller minimera att känsliga verksamheter utsätts för överskridande av miljö kvalitetsnormerna. I arbetet anser nämnden att Trafikverket ska utgå ifrån den inventering som utförts av känsliga verksamheter och därefter uppdatera den och planen vid behov.

Yrkande om nytt villkor avseende informationsinsatser till berörda

Information om aktuella halter av luftföroreningar vid mätstationer ska göras tillgänglig för allmänheten. Redovisning ska minst omfatta kvävedioxid och partiklar (PM 2,5 och 10).

Bedömning

Nämnden anser att de som vill ta del av aktuell luftkvalitet för de platser där mätningar sker ska kunna göra det på ett lättillgängligt vis. Idag redovisas luftkvaliteten på ett antal platser för staden genom tjänsten ”Luften just nu i Göteborg” eller via en app ”Luften i Göteborg”. Nämnden bedömer att ett liknande redovisning i Trafikverkets egen regi bör kunna ske i de områden där Trafikverket har mätstationer.

Ytterligare villkor

Nämndens reviderade yrkande om utredningsvillkor för utsläpp av vatten

~~Nämnden yrkar på att Trafikverket under en prövotid på två år från det att anläggningen har tagits i drift ska karaktärisera dagvattnet samt utreda de tekniska och ekonomiska möjligheterna att begränsa utsläpp av föroreningar i dagvatten respektive tvätt- och spolvatten som leds till recipient med mål om att klara Göteborgs miljöförvaltnings riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till recipient och dagvatten, bilaga 2.~~

Trafikverket ska under två års tid karaktärisera dag-, tvätt - och spolvattnet för att utreda de tekniska och ekonomiska möjligheterna att begränsa utsläpp av föroreningar som leds till recipient. Förslag på karaktäriseringsförfarande ska inges till tillsynsmyndigheten senast vid det tillfälle anläggningen tagits i drift.

Målsättningen ska vara att klara Göteborgs miljöförvaltnings riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till recipient och dagvatten. Redovisning av utredningen ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att karaktäriseringen har slutförts.

Nämnden återtar yrkande om provisoriska föreskrifter för utsläpp av dag-, tvätt- och spolvatten
Nämnden återtar yrkandet om provisoriska föreskrifter för utsläpp av dag-, tvätt- och spolvatten.

Bedömning

Trafikverket har angett att dag-, tvätt- och spolvatten kommer att hanteras separat under driften och att målsättningen ska vara att klara miljöförvaltningens riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till recipient och dagvatten. Nämnden kan konstatera att Trafikverket inte har redovisat förväntade föroreningshalter eller var utsläpp av förorenat vatten kommer att ske och vi bedömer därför att det är svårt i detta skede att yrka på särskilda parametrar och halter.

Nämnden återtar yrkande om energieffektivisering

Nämnden återtar yrkandet om bemyndigande att ställa krav på energieffektiviseringsåtgärder vid anläggandet.

Bedömning

Trafikverket har slutredovisat villkor 3 där bland annat energieffektivisering i anläggande och driften ingår. Nämnden gör nu bedömningen att krav på särskilda åtgärder kan hanteras inom myndighetens ordinarie tillsynsarbete och kräver inget särskilt bemyndigande av domstolen.

Nämndens reviderande yrkande om bullerdämpande barriär

Trafikverket ska utreda möjligheten att uppföra bullerdämpande åtgärder enligt fastställd järnvägsplan tidigt i byggprocessen. ~~och lämna in underlaget till tillsynsmyndigheten tre månader efter att domen har meddelats.~~

Bedömning

Nämnden anser alltså att frågan är viktig och ska utredas vidare men bedömer inte att det är nödvändigt att tillsynsmyndigheten tar del av materialet. Utredning ska hjälpa Trafikverket att projektera och uppföra de åtgärder som kan utföras tidigt och samtidigt ge miljönytta genom bullerdämpning under anläggandet.

Nämnden återtar yrkande om kontrollprogram för driftskedet

Nämnden återtar yrkandet om att Trafikverket ska ta fram ett förslag till kontrollprogram för driftskedet.

Bedömning

Nämnden bedömer att reglering av kontrollprogrammet visserligen kan villkoras i ett tillstånd men kan även hanteras i det ordinarie tillsynsarbetet. När Västlänken tas i drift kommer därför nämnden istället att kräva ett kontrollprogram.

Nämndens reviderande av yrkande om bevarande av träd

Nämnden yrkar i första hand att åtgärder enligt åtgärdsprogram för bevarande av träd i parker och alléer (TRV 2014/74786) ska regleras som villkor i tillståndet. I andra hand yrkar nämnden att domstolen ska fastställa att åtgärder enligt åtgärdsprogrammet ska ingå i kontrollprogrammet för flora och fauna.

Träd som berörs av verksamheten ska hanteras enligt *åtgärdsprogram för bevarande av träd i parker och alléer under byggandet av Västlänken* (TRV 2014/74786).

Undantag från villkoret kan medges efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Bedömning

Nämnden reviderar villkorsyrkandet och instämmer i länsstyrelsens yrkande.

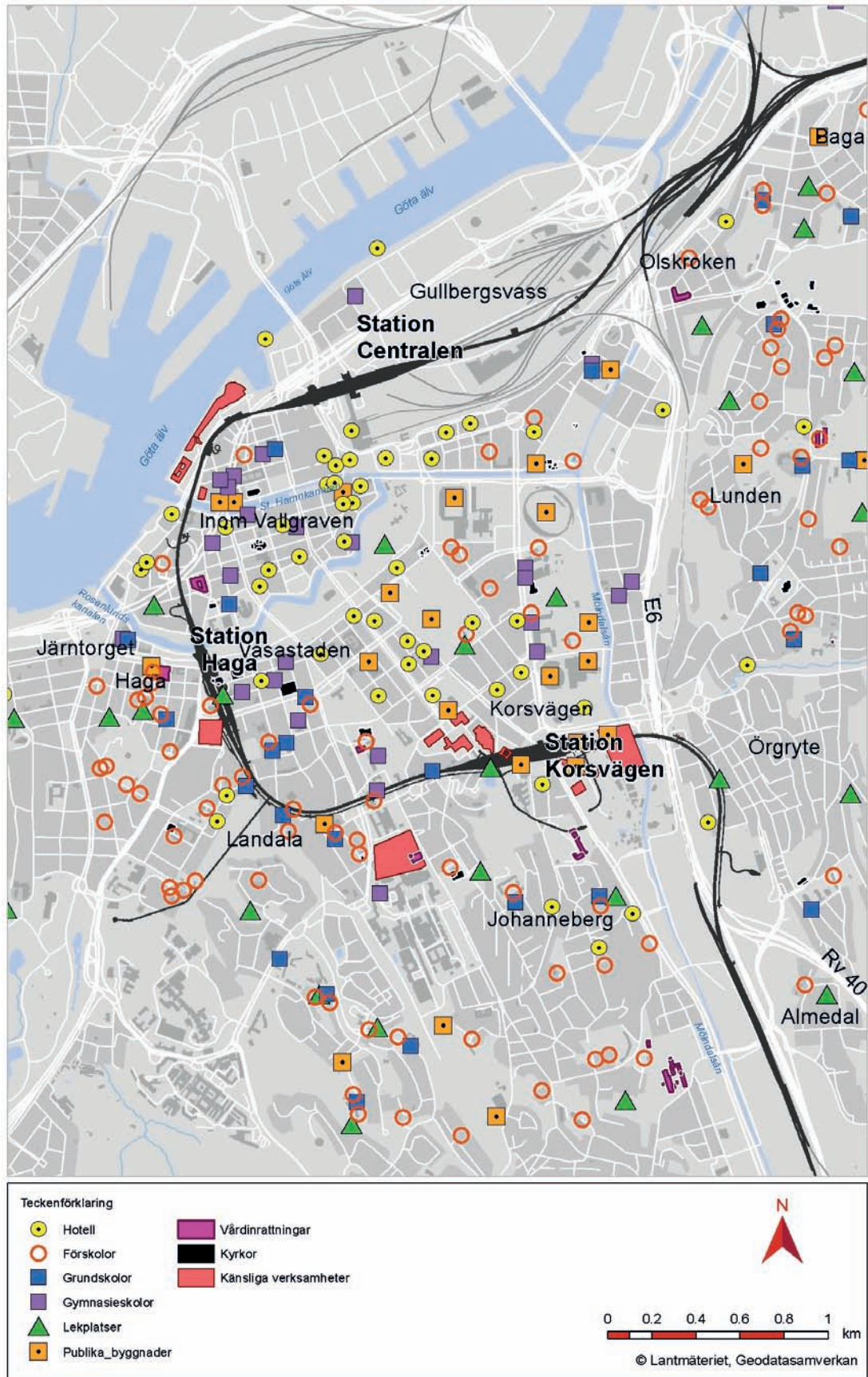
På uppdrag av miljö- och klimatnämnden

Anna Ledin
direktör

Bilaga 1: Utdrag ur MKB för Västlänken och Olskroken planskildhet (s35), figur 5.1 – Lokalisering av känsliga verksamheter i centrala Göteborg

Miljöförvaltningens ärendehantering är digital och skrivelsen saknar därför underskrift.

FIGUR 5.1: Lokalisering känsliga verksamheter i centrala Göteborg.